

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2019/49 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2024/33

Karar Tarihi : 27/6/2024

R.G.Tarih-Sayı : 11/12/2024-32749

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2018 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Recep KÖMÜRCÜ, Serdar ÖZGÜLDÜR, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU ve Selahaddin MENTEŞ'in katılımlarıyla 4/12/2019 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2018 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Adalet ve Kalkınma Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2018 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığınca hazırlanıp Raportör Ömer DURSUN tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa'nın 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2018 yılı gelirler toplamının 683.029.115,48 TL, bir önceki yıldan devreden nakit ve alacaklar toplamının 8.217.591,30 TL, yıl sonundaki borç toplamının 44.971.811,76 TL olduğu ve giderleri toplamının 512.497.504,87 TL, geçen yıldan devreden borç toplamının 52.917.294,77 TL ve gelecek yıla devreden nakit ve alacaklar toplamının 170.803.718,90 TL olduğu anlaşılmaktadır.

5. Partinin 2018 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2018 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 479.792.883,79 TL olup bu tutarın 36.702.131,51 TL'si aday adaylığı özel aidatlarından, 24.993.974,44 TL'si parti mal varlığı gelirlerinden, 417.050.988,00 TL'si devlet yardımlarından, 966.027,00 TL'si bağış ve yardımlardan, 79.762,84 TL'si sair gelirlerden oluşmaktadır.

7. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Parti il örgütlerinin gelirleri toplamı 203.236.231,69 TL olup bu tutarın 108.126,00 TL'si üye giriş aidatından, 3.664.844,59 TL'si üye yıllık aidatından, 37.634.372,89 TL'si aday adaylığı özel aidatlarından, 521.238,00 TL'si satış gelirlerinden, 102.993.850,00 TL'si genel merkez yardımlarından, 291.971,57 TL'si parti mal varlığı gelirlerinden, 13.666.117,42 TL'si sair gelirlerden ve 44.355.711,22 TL'si bağış ve yardımlar toplamından oluşmaktadır.

9. Parti il örgütlerinin 2019 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 348.040.138,82 TL olup bu tutarın 26.009.614,47 TL'si personel giderlerinden, 6.207.051,19 TL'si kira giderlerinden, 1.625.434,30 TL'si haberleşme giderlerinden, 939.888,17 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 4.461.051,00 TL'si ısıtma aydınlatma ve temizlik giderlerinden, 1.556.877,42 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 102.993.850,00 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 4.548.553,23 TL'si seyahat giderlerinden, 2.853.307,49 TL'si taşıma vasıta giderlerinden, 35.558.695,78 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 214.656,82 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 2.171.234,20 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden, 136.552.026,58 TL'si seçim giderlerinden, 22.347.898,17 TL'si sair giderler toplamından oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Parti il örgütlerinin giderleri toplamı 164.457.366,05 TL olup bu tutarın 13.316.526,79 TL'si personel giderlerinden, 17.815.916,31 TL'si kira giderlerinden, 7.199.176,92 TL'si haberleşme giderlerinden, 4.875.322,22 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 8.882.552,63 TL'si ısıtma, aydınlatma, temizlik giderlerinden, 28.964.596,81 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 11.086.080,37 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 3.282.321,88 TL'si seyahat giderlerinden, 7.980.947,98 TL'si taşıma ve vasıta giderlerinden, 9.224.173,96 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 7.032.784,29 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 5.117.183,13 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden, 22.736.958,11 TL'si seçim giderlerinden ve 16.942.824,65 TL'si sair giderler toplamından oluşmaktadır.

13. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

14. Partinin 2018 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde tutarında bina alım giderinin 3.483.507,00 TL, taşıt alım giderinin 2.846.115,00 TL, demirbaş alım giderlerinin 4.935.984,34 TL, hak alım giderinin 4.168,76 TL tutarında olduğu anlaşılmıştır.

15. Yapılan inceleme neticesinde Partinin 2018 yılı içinde gerçekleştirdiği bu edinimlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu tespit edilmiştir.

IV. SONUÇ

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2018 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Partinin 2018 yılı kesin hesabında gösterilen 683.029.115,48 TL gelir, 8.217.591,30 TL bir önceki yıldan devreden nakit ve alacak ve 44.971.811,76 TL yıl sonundaki borç toplamı ile 512.497.504,87 TL gider, 52.917.294,77 TL önceki yıldan kalan borç ödemeleri ve 170.803.718,90 TL gelecek yıla devreden nakit ve alacaklar toplamının eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna 27/6/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR